

L'OPINIÓ

Any V-Número 345
Preu: 10 cèntims

• BARCELONA • Dimarts, 12 de juliol de 1932

PROBLEMA D'HIGIENE SOCIAL

En la matinalada del dijous la policia de Barcelona va prendre certes precaucions perquè sembla que va tenir notícia que els pistolers del Lliure tractaven de sortir a disparar uns quants trets pels carrers sense més ni més, amb l'objecte, només, de sembrar l'alarma.

Aquestes precaucions no hauria calgut prendre-les si aquests subjectes— a la majoria dels quals no se'ls coneixen mitjans de vida—, en lloc d'anar lliures pels carrers estessin on han d'estar, pagant els comptes que tenen pendents amb la Justícia.

Es una mica xocant que hi hagi dues mesures i que mentre als agitadors professionals de l'extrema esquerra se'ls aplica la llei inflexiblement, hi hagi com una mena de tolerància per als agitadors professionals de dreta, que són amics de bisbes i de generals.

Potser que l'autoritat republicana s'ho prengué amb una mica d'interès i no caldria haver de fer comentaris com aquest.

L'activitat que despleguen certs elements de dreta, no pas amb objectius concrets i bastos d'enderroc del règim ni tan sols del Govern, sinó simplement—amb certes concomitancies amb elements d'extrema esquerra—per a produir un estat d'agitació, hauria d'ésser una mica més vigilada del que ens sembla que ho és, per l'autoritat. Aleshores no caldria, tot d'una, fer sortir pels carrers els guàrdies de seguretat amb terceroles, ni desplegar la guàrdia d'assalt.

Tots els textos de la premsa d'extrema dreta, que per la seva escassa circulació podríem qualificar de domèstica, van encaminats a predicar la violència, perquè només de la violència, i encara salvaguardada i protegida, poden viure aquests petits nuclis d'agitadors professionals. L'altra premsa de dreta, no tan extrema, però que veu amb complaença aquestes activitats, no s'està de donar la sensació als seus lectors timorats, que en vindrà una de grossa que ho capgirarà tot perquè el reaccionarisme pugui implantar la seva dictadura, restaurant la que calgué amb la Monarquia. Sense anar més lluny, el corresponent del Brusil, a Madrid, un escriptor valetudinari que preté profetitzar el que ha de passar perquè deu estar en relació amb quatre penyes de desvagats madrilenys on es diu mal de la República i de Catalunya, l'altre dia escrivia amb pedanteria:

“Delante del engaño de los que ofrecieron en 1930 una República todo tolerancia y moderación para cambiar la papeleta después del triunfo, sirviendo a la opinión la República roja y laica, que nos gobierna, ha surgido un poderoso movimiento cuyas proporciones llevan el pánico ya al espíritu de los propios dirigentes del cotarro. Ciego está, quien no vea aproximarse acontecimientos de excepcional importancia, que pasarán sobre la voluntad de quienes intenten oponerse a ellos.”

Tot això no passa d'ésser literatura tronada. Aquests acontecimientos de excepcional importància que somnien els que només poden viure de somnis, només podrien venir amb un Govern feble i amb un país sense sensibilitat, però no poden físicament produir-se amb un Govern fort com l'actual, ni amb un país despert, disposat a acompanyar l'autoritat en tota actuació que empenyi en contra dels enemics del règim, i que si alguna cosa li reprotxa és que no hagi actuat amb una mica més d'energia contra els pertorbadors de professió que pertanyen a l'extrema dreta, i són pagats per ella.

Altrament, aquests esdeveniments no poden produir-se perquè no hi ha ningú disposat a jugar-se el cap contra la República. Hi ha molta gent disposada a difamar per les taules de cafè; disposada a comprar La Nación, El Debate, i Gracia y Justicia i a somriure amb els acudits que hi trobi en contra dels homes de la República; hi ha gent—no tanta—disposada a donar diners per a totes aquestes feines baixes de desprestigi encaminades a l'esmicolament de l'autoritat republicana; però per a fer cap acció concreta i amb visos d'eficàcia per a enderrocar el règim, no hi ha ningú responsable, i només es pot comptar amb quatre pistolers llogats a vuit pessetes, que si els en donaven nou, en lloc de cridar Viva Cristo Rey, tot disparant les seves pistoles, donarien un altre crit a favor de qualsevol organització d'extrema esquerra que necessités aquesta mena de serveis, per a atracar cobradors o per a deixar estesos ciutadans i policies pels carrers.

El Govern faria bé de muntar un servei entorn d'aquest detritus social que només viu de la pistola perquè és incapaç de guanyar-se la vida amb res més, i que pel fet de posar-se al servei de determinades organitzacions que només persegueixen l'agitació, poden representar no pas un perill, però sí una inquietud per a la ciutat on es belluguen. D'aquests elements, totes les grans capitals en pateixen, però a tots els països organitzats, la policia en coneix les anades i vingudes i no poden bellugar un peu que no ho sàpigui.

Són com una mena de paràsits que li surten a la Societat, i que els que tenen per missió vetllar per la pau ciutadana procuren extirpar, i si no, tenen-lo en situació que tota actuació els sigui impossible.

Es problema d'higiene social que la policia no pot negligir i que esperem que atindrà amb una mica més de diligència que no pas ara.

AMOTINAMENT A LA PRESO DE LES PALMES

Las Palmas, 11. — Els reclusos d'aquesta preso, en nombre de 58, s'han amotinats. Posats d'acord prèviament, han tallat els fils de la llum. A la nit ha quedat a les fosques l'edifici, produint-se una gran confusió.

Valent-se després d'objectes contundents han trencat les portes de les cel·les, quedant tots alliberats dins l'edifici.

Després volgueren sortir al carrer per la porta principal, però els soldats d'infanteria que feien guàrdia, apuntant-los amb els fusells, els obligaren a retrocedir fins l'interior de l'edifici. Els soldats es veleren obligats a disparar enlaire per a contenir els reclusos.

Utilitzant espelmes, ja que es mancava de llum, amb l'auxili d'una secció d'infanteria, hom aconseguí reduir els revoltosos, tancant-los.

Un dels caps del moti anomenat “El rana”, va estar fa uns quants dies a l'hospital de Sant Martí, d'aquesta ciutat. Però com que aquest individu havia amenaçat amb cremar l'edifici, l'autoritat disposà que ingressés nova-

ment a la preso. Aquest reclus sortí armat d'una navalla en produir-se els successos, amenaçant l'oficial de Presons senyor Miquel Rodríguez, qui hagué d'amenaçar-lo amb una pistola.

Fantasies d'un corresponent britànic

Madrid, 11. — El ministre de la Governació, a migdia rebé els periodistes i els digué que la tranquil·litat era absoluta a tot Espanya. Ahir no va ocórrer el menor incident; no obstant, a Londres es publicà una notícia d'Espanya indicant que durant el dia d'ahir havien ocorregut desordres i s'havien aixecat en massa diversos pobles. Aquesta notícia fou tramesa per un corresponent que té la seva residència a Madrid.

...I si no construïem cap més vaixell de guerra?

Ara s'ha enfonsat el “Blas de Lezo”

Madrid, 11. — Quan es dirigia al Ferrol, junt amb l'esquadra, el creuer “Blas de Lezo”, topà amb cis baixos de Centollo, a les 3'10 de la tarda. A les vuit de la nit, s'enfonsà. La tripulació ha estat salvada.

No es tenen més detalls.

Després dels fets de Villa de Don Fadrique

Toledo, 11. — A Villa de Don Fadrique se celebrà l'enterrament dels comunistes Angel Cicuende i Mònic Contreras, morts durant els successos.

Davant del jutge que entén en la instrucció de la causa, ha comparut l'alcalde destituït del seu càrrec, Dionis Garcia Vaquero, contra el qual sembla que es van acumulant certs càrrecs; per tant, no tindria res de particular que fos decretada la seva preso, fins a aclarir totalment la seva actuació.

També es va fent més patent, a cada moment, la responsabilitat del jutge municipal, Tomàs Maqueda, detingut a Quintanar de la Orden, junt amb el metge comunista, car al domicili d'aquell s'hi han trobat la resta de lletres i documents cremats, que possiblement eren comprometedors per a la seva persona.

UN JUTGE ESPECIALITZAT

Toledo, 11. — Ha estat nomenat jutge militar, el qual intervindrà en els successos de Villa de Don Fadrique, el comandant de Cavalleria senyor Chasel, el qual actuà en els successos de Castilblanco.

EN EL QUE QUEDA DE MES, SERAN APROVATS L'ESTATUT I LA REFORMA AGRARIA

Madrid, 11. — Es quasi segur que en el que queda de mes publicui la “Gaceta” la Reforma agrària i l'Estatut català.

Hi haurà, com es precisà, les oportunes sessions permanents; com les hagué per a la Constitució, i com tindrà que haver-les sempre que no s'apliqui la guillotina per respecte al dret de les minories, dret del qual no s'abusà mai tant com en aquests debats.

Hi haurà, doncs, sessions permanents; però, aprovats els projectes de referència, és possible que hi hagi vacances parlamentàries, després d'aprovar, també, el Tribunal de garanties, que ha d'estar establert abans que les autonomies regionals.

NO REPOSEN NI ELS DIUMENGES

Logronyo, 11. — Al Saló Olímpic se celebrà un acte contra l'Estatut, organitzat per Acció Riojana.

Parlaren els diputats Fanjul, Casanueva i Solórzano, que atacaren l'Estatut i el Pacte de San Sebastián. Casanueva afirmà que Azana vol falsejar la història, però que no ho aconseguirà. Acabà fent una crida a les dones perquè intervinguin en la vida política.

L'EFIGIE D'ALFONS DE BORBO NO ES AGRADABLE NI EN ELS BILLETES

Madrid, 11. — En la reunió celebrada avui pel Banc d'Espanya, s'ha pres l'acord de posar urgentment en circulació la sèrie de reserva de bitllets de data 1928 que porten l'efigie de Velázquez. Aquesta emissió és de deu milions de pessetes.

D'aquesta manera s'aconseguirà sense dificultats ni molèsties per al públic d'anar retirant els bitllets que porten l'efigie de l'ex-rei.

LERROUX HA DIT:

«Jo vull dir-vos que fora de Catalunya vull representar el sentiment català en el que té de justa l'aspiració a una llibertat que és perfectament compatible amb la llibertat de tots els pobles i amb els interessos de tots els pobles». Però també ha dit: «No puc transigir ni en la qüestió de l'ensenyament, ni en la de l'ordre públic, ni en la de la Hisenda».

I finalment: «Jo vull creure que amb l'Estatut no pretenen fer una Nació independent,... però per dintre em queda una mena de recança».

EL PLET DE CATALUNYA, VIST PER OSSORIO I GALLARDO

Madrid, 11. — Interrogat el Sr. Ossorio i Gallardo sobre la seva posició amb relació a l'Estatut i la qüestió catalana, ha manifestat que porta 30 anys mirant amistosament les pretensions catalanes. Això, sens dubte, respon a la meua condició de liberal de sempre i en tots els assumptes em trobo inclinat a defensar totes les llibertats compatibles amb la convivència social.

M'agrada l'autonomia municipal, la regional, la corporativa; en una paraula, totes en sí. Si Catalunya vol desenvolupar la seva personalitat amb els seus mitjans, el seu temperament i la seva economia, per què se li impedeix? A més, en aquest moment pesa sobre el meu ànim una altra consideració de tipus històric, i és que hem viscut força temps practicant la vida unitarista i centralitzadora.

Els catalans no viuen a gust i per tant tampoc no deixen viure a gust els altres. Una elemental discreció recomana canviar de sistema polític i fer un canvi en l'històric.

—L'Estatut que surti de les Corts, donarà una solució estable al problema català?

—Mai no he cregut que els grans problemes tinguin solució definitiva. Els ideals no tenen barrera, ja que el progrés és il·limitat. Per tant estic segur que després que hom falli la fórmula sorgirà un nou desig d'ampliació o de rectificació, d'avenç o de retrocés, i caldrà seguir estudiant nous ordres polítics. El mateix passa en tot.

—Pot causar el perjudici a la resta d'Espanya i especialment a Castella, l'aprovació de l'Estatut català?

L'autonomia per si mateixa no perjudica ningú. L'exercici agressiu d'una autonomia podrà perjudicar, però no hi ha en la vida cap autonomia aïllada i salvatge. Totes estan sotmeses a lleis superiors de la vida comuna.

—La implantació de règim autònom a Catalunya arribarà a exacerbar a aquell poble el sentiment nacionalista o bé creieu que l'autonomia haurà de suscitar un corrent de cordialitat i una cooperació entre les diverses regions?

—Ocorreran les dues coses. Una minoria francament separatista continuarà prenent l'absoluta disgregació. Una majoria més coneixedora de les necessitats locals procurarà treure'n gran partit de l'autonomia, però vivint amb bona amistat amb els altres pobles espanyols. Per raons polítiques i per poderosos motius econòmics, si no hi ha l'Estatut, creixeran els catalans del primer grup; si hi ha l'Estatut, augmentaran els del segon. A major autonomia, menys separatisme. Consti també que crec equivocada la pretensió nacionalista, i així ho he proclamat sempre. Sóc un regionalista convençut, però no res més; però insisteixo en què l'únic mitjà d'evitar que el nacionalisme no s'esgarri és cercar-li satisfacció de justícia.

Molta gent ara recorda la tesi nacionalista de Prat de la Riba. Doncs bé; quan ocorregué el moviment de Solidaritat Catalana, Maura va tenir el bon encert de no coartar-lo, sinó de donar-li via lliure, i els deixebles de Prat de la Riba no solament col·laboraren amb èxit i lleialtat en la política general d'Espanya, sinó que aspiraren a una neta i honrada hegemonia i recorregueren tot el país predicant la seva doctrina. L'intent fracassà. Ara, durant la Dictadura, Macià i els seus amics votaren a l'Havana la Constitució separatista de Catalunya. Poc després vingué l'enfonsament de la Monarquia i els catalans, amb Macià a la davantera, proclamaren la República catalana. Si haguessin insistit en el seu intent, potser haurien impossibilitat la marxa de la República espanyola, i, lluny de fer-ho així, deixaren les posicions conquistades i portaren el seu plet a les Corts espanyoles.

—Hi ha qui creu que vós esteu cridat a ésser, dintre de la República, el conductor d'una massa de dretes. Estàrieu vós disposat a prestar aquest servei a la República.

—Jo estic disposat, no diré a conduir, sinó a marxar en companyia de

tots aquells que vulguin organitzar una força conservadora dintre la República. Però amb les condicions següents: Amb un ferm sentit liberal i amb tots els avenços socials que siguin precisos, però sense caure en la doctrina socialista. Això és el que he fet durant tota la meua vida. Vaig néixer dintre de la política i voluntàriament em vaig classificar al Partit Liberal Conservador. Quan aquest abandonà, en massa, Antonio Maura, jo vaig ésser qui aixecà bandera en prò d'aquell insigne estadista, i vaig seguir mantenint les seves doctrines. Després vaig participar en aquell noble intent del Partit Social Popular, on tradicionalistes, mauristes i catòlics, sense allunyar-se dels seus nuclis, volgueren fer una Associació de força per tal de remoure la política espanyola. En esdevenir la Dictadura, es demostrà l'error dels nostres propòsits, tota vegada que la major part dels aplegats, es posaren al servei del dictador, i, en canvi, jo vaig seguir on estava. Els meus esforços en aquest sentit, són força recents. En esdevenir la República, podia ésser el que hagués volgut. Els senyors Alcalá Zamora i Maura, m'honoraren reiteradament demanant-me el meu concurs, i jo vaig preferir quedar exclòs abans de deixar la meua significació. En vaig esforçar tot el que vaig poder, per tal que no s'enfonés la Monarquia, demanant que se celebrassin unes eleccions sinceres de les quals en podia sortir la salvació. Ningú no em féu cas. Quan ja era tard per a salvar el rei, vaig demanar que abdiqués a fi i efecte que no desaparegués la institució, per bé que finés la persona. Ningú no em féu tampoc cas. Arribada la República, tot el meu interès és que prevalgui.

El que passa, és que no hi ha ningú que vulgui fer aquesta política de dretes que jo propugno. La gent de dretes no pensa com jo, i els que hi pessen, són als partits d'esquerra. Seguiré en el meu isolament i continuaré practicant la mateixa doctrina que defenso d'ençà de la meua joventut.”

Desgràcies

L'aterratge forçat de Griffin i Matern, l'enfonsament del submari francès “Prometeu”, entre altres desgràcies, ens indiquen clarament els perills amb què cal que s'acarin continuament els homes sense necessitat de crear-se'n d'artificials. Hi ha qui sosté encara que la calamitat de la guerra és útil per a la formació dels caràcters. Nosaltres pensem que hi ha prou coses pacífiques i nobles al món que exigeixen l'esmerç de coratge perquè es puguin formar bellament tots els caràcters que calgui.

Els homes tot just comencen a prendre possessió del seu casal i a descobrir el cabal que pot constituir llur patrimoni. Avions i submarins poden ésser un bon mitjà per a acabar de mapar el nostre món i així conèixer-lo i reconèixer-lo. Però aquests aparats i aquest món tampoc no són més que un inici. Un dia o altre l'home ha d'emprendre les rutes dels estels, on, sense necessitat de bel·licositats side-

erals, trobarà totes les avinenteses que vulgui per a formar-se el caràcter. No cal dir que esperem que l'home de les aventures interplanetàries es formi un bon caràcter, a l'inrevés de l'home d'aventures internacionals que sol tenir un caràcter detestable, sobretot si pertany a races hídalgues. El senyor Batista i Roca i els seus palestrins ho han pogut veure, segons sembla, aquests dies a Praga, on un grup de madrilenys fressetes han actuat amb la proverbial hidalguia. No ens estranya la conducta dels madrilenys ni la de l'ambaixada espanyola. El que ens estranya és que els tres atenguin tan dòcilment les indicacions dels ambaixadors estrangers, com si ells no s'haguessin trobat mai en la nostra situació de ciutadans de segon ordre.

A. B.